

Evropský prezident: dobrá nebo špatná zpráva?

22. prosince 2009 Oldřich Vlasák

Evropská unie si vybrala svého prvního prezidenta, přesněji prvního prezidenta Evropské rady. Až budoucnost ukáže, zda tato funkce není přece jenom v Evropské unii nadbytečná, jak se osobně stále domnívám. Volba kandidáta na novou pozici nakonec padla na dosavadního belgického premiéra Hermanna van Rompuye. Jak si pro nás v České republice přeložit význam právě jeho volby?

Van Rompuy sloužil sice necelý rok jako premiér Belgie, ale nechybí mu dlouholeté politické zkušenosti z dalších vrcholných funkcí, které mu dávají předpoklady svou novou roli zvládnout. Jistě mu pomůže i fakt, že sama jeho země je státem několika národů a on sám musí umět vyvažovat různé národní zájmy.

Čechy může navíc těšit, že se Unie shodla na zástupci malé země, protože to dává signál, že EU může „řídit“ i zástupce desetimilionového národa. A až Evropa zapomene na čin největšího českého bouratele Unie, který svrhl vládu předsednické země uprostřed předsednictví, může třeba jednou dojít i řada na českého unijního prezidenta.

Nemusíme se už vracet k tomu, že van Rompuy vděčí za svou novou pozici zejména obavám některých evropských lídrů, že by je známý politik typu Tonyho Blaira v prezidentské pozici mohl přece jenom trochu zastínit.

Tato obava přetavená ve volbu evropsky neznámého politika bude mít totiž za následek ještě jednu pozitivní věc. Kdyby v sídle Evropské rady seděl výrazný a známý politik, jako je již zmiňovaný bývalý britský předseda vlády, mohl by mít pokušení přivlastňovat si i pravomoci, které Unii nenáleží a spravují je z rozumných důvodů členské státy. Naopak málo známý van Rompuy, přestože je jako skoro každý Belgičan přesvědčený evropský federalista, bude podobné posouvání pravomocí činit daleko obtížněji.

Naopak negativně vidím fakt, že se při výběru „evropského prezidenta“ a jeho „ministrů zahraničí“ vyvažovalo mezi velkými (Britka C. Ashtonová) a malými zeměmi (právě Belgičan van Rompuy), mezi pravým středem (křesťanský demokrat van Rompuy) a levicí (labouristka C. Ashtonová), ale zapomnělo se na rovnováhu mezi starými a novými zeměmi Evropské unie. „Vyvážení“ mezi šéfem Komise (Portugalcem J. M. Barrosem) a předsedou Evropského parlamentu (Polákem J. Buzkem) z letošního léta tak zůstává jediným příkladem, kdy byly nové členské státy vzaty při dělení klíčových unijních postů v potaz. Snad tedy příště...